

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemkovej PhD. a členov senátu JUDr. Ivana Rumanu a JUDr. Violy Takáčovej PhD. v právnej veci žalobcu: **A., s.r.o.**, IČO: X., P., právne zastúpený *JUDr. O. K., advokátom, S.*, proti žalovanému: **Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, Mierová 23, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. 12241/04 zo dňa 19. apríla 2004, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/99/04-94 zo dňa 19. januára 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/99/04-94 zo dňa 19. januára 2010 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. 12241/04 zo dňa 19.04.2004 **z r u š u j e** podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/, d/ O.s.p. a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 1576,67 € na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. O. K., advokáta, B., do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e

I.

Krajský súd v Prešove zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 12241/04 zo dňa 19.04.2004, a rozhodnutí Colného

orgánu Poprad zn. 12078-1/2003, 12078-2/2003 a 12078-3/2003 vydané všetky dňa 30.01.2004.

Rozhodnutím žalovaného č. 12241/04 zo dňa 19.04.2004 žalovaný ako odvolací orgán v colnom konaní potvrdil rozhodnutie Colného orgánu Poprad zn. 12078-1/2003, 12078-2/2003 a 12078-3/2003 vydané všetky dňa 30.01.2004 a samotné odvolanie zamietol.

Prvým uvedeným rozhodnutím Colný úrad Poprad postupom podľa § 406 ods. 1 v spojení s § 409 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z.z. colný zákon v platnom znení (ďalej len „zákon č. 238/2001 Z.z.“) dodatočne vymeral žalobcovi colný dlh v celkovej sume 227 937,-- Sk vzniknutý podľa § 196 ods. 1 v tom čase platného zákona č. 180/1996 Z.z. colný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1996 Z.z.“).

Druhým v poradí hore uvedeným rozhodnutím Colný úrad Poprad postupom podľa § 406 ods. 1 v spojení s § 407 ods. 3 zákona č. 238/2001 Z.z. vymeral žalobcovi colný dlh v celkovej sume 66 047,-- Sk vzniknutý iným spôsobom ako prijatím colného vyhlásenia podľa § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z.

Posledným v poradí hore uvedeným rozhodnutím Colný úrad Poprad postupom podľa § 406 ods. 1 v spojení s § 409 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z.z. dovymeral sumu dovoznej platby 29 420,-- Sk, ktorá vznikla podľa § 397 ods. 1 písm. a/ zákona č. 238/2001 Z.z.

Rozhodnutia uvedené pod zn. 12078-1/2003 a zn. 12078-3/2003 žalovaný v súlade s prvostupňovým colným orgánom odôvodnil najmä tým, že na základe následnej kontroly bolo zistené, že žalobca vo svojich colných vyhláseniach v priebehu rokov 1999 až 2001 nesprávne určil náklady dopravy (napr. v priebehu roka 1999 žalobca nezapočítal špedičné poplatky do colnej hodnoty tovaru v 30 prípadoch a v 34 prípadoch do colnej hodnoty tovaru započítal náklady dopravy určené podľa vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 266/1993 Z.z. o podmienkach, za ktorých sa colné konanie vykonáva mimo colného priestoru, o výške nákladov za vykonanie tohto konania a o spôsobe určovania nákladov dopravy tovaru na miesto, kde tovar vstupuje do tuzemska ďalej len „vyhláška č. 266/1993 Z.z.“). Na základe uvedeného bola žalobcovi vymeraná vyššia suma dovozných platieb.

Rozhodnutie uvedené pod zn. 12078-2/2003 žalovaný v súlade s prvostupňovým colným orgánom odôvodnil najmä tým, že žalobca prijal na svoj sklad tovar špecifikovaný vo faktúre č. 9 z 25.05.2001 v sume 9.460.440 ITL, ktorý nebol colne prerokovaný, tzn. že išlo o tovar, ktorý unikol spod colného dohľadu.

Proti rozhodnutiu žalovaného č. 12241/04 zo dňa 19.04.2004 podal žalobca žalobu zo dňa 14.07.2004 a navrhol rozhodnutie žalovaného ako aj rozhodnutia Colného úradu Poprad č.k. 12078-1/2003, 12078-2/2003 a 12078-3/2003 zo dňa 30.01.2004 zrušiť, vrátiť vec na nové konanie a priznať mu náhradu trov konania.

V dôvodoch žaloby uviedol, že rozhodnutia sú nezákonné, pretože colný dlh nevznikol a žalovaný, tak ako aj prvostupňový orgán nezistili objektívne skutkový stav veci a na základe toho vyvodili aj nesprávny právny záver.

Krajský súd v Prešove rozhodnutím č.k. 1S/99/2004-55 zo dňa 23.11.2006 žalobu ako nedôvodnú zamietol. Proti vyššie uvedenému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia rozsudku krajského súdu sa Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. značka 5Sžf 17/2007 zo dňa 18.03.2008 stotožnil s námietskou žalobcu týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu a napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/99/2004-55 zo dňa 23.11.2006 zrušil. Vo svojom odôvodnení vyjadril, že je potrebné dôslednejšie posúdiť jednotlivé rozhodnutia colných orgánov a zväžiť, či námietky žalobcu vrátane možnosti aplikácie príslušných právnych predpisov, sú opodstatnené.

Krajský súd v Prešove ako súd prvého stupňa podľa § 244 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 250j ods. 1 O.s.p.), vypočul účastníkov konania, oboznámil sa s obsahom administratívnych spisov a opätovne dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Krajský súd vo svojom rozsudku č.k. 1S/99/04-94 zo dňa 19.januára 2010 poukázal na to, že kľúčovou otázkou v danej veci je, či žalobca mal zaplatiť skutočné náklady dopravy za poskytnuté služby dohodnuté s dopravcom, alebo ich mal určiť na základe vyhlášky č. 266/1993 Z.z. Ak teda výška skutočných nákladov vyjde najavo dodatočne, aj keď s časovým odstupom, je deklarant (v preskúmvanej veci žalobca) povinný nesprávny údaj opraviť, hoci aj dodatočne. Vyhláška č. 266/1993 Z.z. je použiteľná vtedy, ak deklarant vôbec nepreukáže skutočné náklady na prepravu a to ani dodatočne. Krajský súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že správny orgán mal určiť náklady na prepravu alternatívnym spôsobom (čestným vyhlásením). Žalobca totiž skutočné náklady na prepravu tovaru dokladmi preukázal a v ich reálnej výške uhradil objednávky a faktúry, čo vplynulo z následnej kontroly. Uvedené vplynulo aj z vyjadrenia žalobcu zo dňa 30.04.2002, v ktorom uznal, že na dodatočné vyčlenie sa v návale práce muselo zabudnúť.

Krajský súd bol toho názoru, že prvostupňový colný orgán neporušil zákon, ak žalobcovi svojimi rozhodnutiami vymeral colný dlh po zistení, že sú na to zákonné dôvody a rovnako ani žalovaný, keď odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil po tom, čo zistil, že v kontrolovanom období (1999, 2000, 2001) žalobca nezapočítal do colnej hodnoty tovaru skutočné náklady dopravy na miesto vstupu tovaru do tuzemska, ale ich určil v zmysle vyhlášky č. 266/1993 Z.z., čím vznikol predpokladaný rozdiel na colnom dlhu.

Krajský súd ďalej vychádzal z toho, že dlžníkom je každá osoba, ktorá získala alebo držala tovar odňatý spod colného dohľadu a v čase získania alebo uschovávania si bola

vedomá, alebo si mala byť vedomá, že tovar bol odňatý spod colného dohľadu, a preto správny orgán postupoval správne, keď žalobcovi vymeral colný dlh rozhodnutím č. 12078-2/2003 zo dňa 30.01.2004, z dôvodu, že k jeho vzniku došlo iným spôsobom ako prijatím colného vyhlásenia.

Na záver svojho rozhodnutia zdôraznil, že následná kontrola po prepustení tovaru sa vykonáva za účelom presvedčenia sa o pravdivosti údajov uvedených v colnom vyhlásení. Kontrolujú sa podrobne obchodné doklady a údaje vzťahujúce sa na dovoznú alebo vývoznú operáciu alebo následné operácie s tovarom, na ktorý sa vzťahuje colné vyhlásenie. Určenie colného dlhu a jeho dovymeranie rozhodnutiami colných orgánov bolo preto v súlade so zákonom. Všetky námietky žalobcu týkajúce sa nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a nesprávneho právneho posúdenia krajský súd vyhodnotil ako nedôvodné, a preto žalobu zamietol.

II.

Vo včas podanom odvolaní zo dňa 08.02.2010 proti rozsudku prvostupňového súdu žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedol, že dôvodom pre zmenu rozsudku krajského súdu je to, že sa dostatočne nevysporiadal so všetkými dôvodmi ním namietanej nezákonnosti rozhodnutia žalovaného. S odkazom na ust. § 157 ods. 2 O.s.p. žalobca opätovne poukázal na nemožnosť zistiť z odôvodnenia napadnutého rozsudku, prečo právne názory žalovaného zodpovedajú zistenému skutkovému stavu a prečo a v čom je právny názor žalobcu nesprávny. Podľa názoru žalobcu, napriek tomu, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom 5Sžf 17/2007 zrušil pôvodný rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/99/04-55 zo dňa 23.11.2006 tým, že presne uviedol, ktoré skutkové okolnosti majú byť opätovne posúdené, sa krajský súd neriadil dôsledne pokynmi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Žalobca vo svojom odvolaní ďalej uviedol, že prvostupňové rozhodnutia, ako aj rozhodnutie žalovaného sú v rozpore s ust. § 458 zákona č. 238/2001 Z.z., podľa ktorého sa na konania začaté pred 01. júlom 2001 použijú doterajšie predpisy. Ďalej zdôraznil to, že konanie o dodatočnom vymeraní colného dlhu je samostaným konaním (čo vo svojom vyjadrení potvrdil aj žalovaný), colné konanie bolo ukončené právoplatným rozhodnutím o vymeraní colného dlhu a konanie o dodatočnom vymeraní colného dlhu nezačalo v čase účinnosti zákona č. 180/1996 Z.z., na konanie teda nie je možné použiť tento právny predpis, ako nie je možné na dodatočné vymeranie colného dlhu a určenie nákladov na dopravu použiť vyhlášku č. 266/1993 Z.z., ktorá bola k 30.06.2001 zrušená.

Najvyšší súd vo svojom zrušujúcom rozsudku č.k. 5 Sžf/17/2007 zo dňa 18.03.2008 poukázal na to, že krajský súd opomenul vyhodnotiť zistený skutkový stav v tom zmysle, či správny orgán žalobcovi v colnom konaní preukázal jeho vedomosť o výške skutočných nákladov na dopravu. Žalobca má za to, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal

s uvedeným pokynom najvyššieho súdu. Krajský súd len poukázal na zákonné ustanovenia, ktoré upravujú danú problematiku, avšak nezaoberal sa tým, či žalobca vedel výšku nákladov pri colnom konaní. Z údajov na faktúre nie je možné zistiť, kedy bola žalobcovi doručená faktúra, touto otázkou sa colný úrad, žalovaný a ani krajský súd nezaoberali, napriek tomu, že táto skutočnosť je rozhodujúca pre posúdenie preukázania vedomostnej stránky žalobcu, a preto nie je možné prijať záver, že určenie nákladov podľa vyhlášky nebolo v súlade so zákonom. Ak v čase colného konania, v čase predloženia colného vyhlásenia, nemal žalobca tieto doklady, tak náklady na dopravu boli určené v súlade s § 3 vyhlášky č. 266/1993 Z.z. Pre posúdenie správnosti určenia nákladov je rozhodujúci tento moment. Podľa názoru žalobcu, ak v čase colného konania tieto náklady nie sú známe, legitímnym spôsobom určenia nákladov je ich určenie podľa § 3 vyhlášky č. 266/1993 Z.z., a teda vyvodzuje záver, že dodatočne vymerať colný dlh z dôvodu nákladov za prepravu, je možné len vtedy, ak náklady za prepravu boli určené postupom podľa § 3 vyhlášky napriek tomu, že najneskôr v čase podania colného vyhlásenia, ktorým začalo colné konanie, deklarantovi bola doručená faktúra za dopravu. Napriek tomu, že žalovaný aj krajský súd vychádzajú z toho, že colné konanie a dodatočné vymeranie colného dlhu sú konaniami samostatnými, ich závery nasvedčujú tomu, že tieto konania čo do dôsledkov spájajú. Následne na to je colný orgán pri vykonávaní následnej kontroly povinný overiť to, či deklarant uviedol správne údaje pri colnom konaní a nie to, aké by boli skutočné náklady, ak by bola predložená faktúra pri colnom konaní. Ďalej považoval za dôležité podotknúť to, že splnenie podmienok pre colné konanie je potrebné posudzovať podľa zákona, ktorý bol platný a účinný v čase, kedy nastali skutočnosti, s ktorými je následná kontrola spojená (v tomto prípade ide o zákon č. 180/1996 Z.z.). Nie je totiž možné požadovať splnenie takých povinností, ktoré vtedy platná právna úprava nepoznala. Žalobca vníma ako sporné najmä vykladanie ust. § 458 zákona č. 238/2001 Z.z., a preto by nedostatky právneho predpisu nemali byť vykladané v neprospech účastníkov konania.

Krajský súd v Prešove sa podľa názoru žalobcu nedostatočne vysporiadal s námietkami žalobcu k rozhodnutiu 12078-2/2003, ktorým bol žalobcovi dodatočne vymeraný colný dlh, nakoľko z hľadiska preskúmateľnosti rozhodnutia nestačí poukázať na ustanovenia zákona, ale je potrebné vysporiadať sa so skutkovým stavom a právnou argumentáciou uvádzanou žalobcom.

Zásadnou právnou otázkou, ktorú je potrebné podľa názoru žalobcu vyriešiť je tiež otázka vzniku colného dlhu. Právna skutočnosť, akou je vznik colného dlhu, je spojená s porušením právnej povinnosti, s ktorou je vznik colného dlhu spojený. Neustálenie dôvodu vzniku colného dlhu, spôsobuje podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie nejasným, nepreskúmateľným a určenie osoby zodpovedajúcej za colný dlh nemá právny podklad.

Preto žalobca v závere svojho odvolania požiadal o zmenu napadnutého rozsudku tak, že sa zrušuje nielen rozhodnutie žalovaného, ale aj tie, ktoré mu na prvom stupni predchádzali, s priznaním náhrady trov konania.

III.

K podanému odvolaniu podal žalovaný vyjadrenie zo dňa 05.03.2010, ktoré pre lepšiu prehľadnosť rozdelil do štyroch bodov:

1.) Otázkou použitia zákona č. 180/1996 Z.z. a zákona č. 238/2001 Z.z. sa žalovaný ako aj krajský súd dostatočne vysporiadali a argumentácia žalobcu je v tomto smere nesprávna. V zmysle základnej ústavnej zásady, ktorá platí aj pre oblasť verejného práva je potrebné vznik, zmenu a zánik právnych vzťahov, ako aj právne účinky, ktoré z nich vyplývajú, posudzovať podľa práva platného v čase, v ktorom k vzniku, zmene alebo zániku právneho vzťahu došlo, pričom v oblasti verejného práva platí, že nie je nevyhnutné, aby retroaktivita právnej normy bola v nej výslovne uvedená, právne vzťahy – okamihy vzniku colných dlhov sa vždy spravujú právom platným v čase ich vzniku.

K argumentácii žalobcu, z akého dôvodu je možné použiť procesné predpisy podľa novej právnej úpravy a hmotnoprávne predpisy podľa starej úpravy žalovaný uviedol, že colný úrad uskutočnil u žalobcu následnú kontrolu, ktorá sa začala dňa 28.02.2002, teda bolo potrebné procesne postupovať podľa právneho predpisu platného v čase začatia konania, t.j. zákona č. 238/2001 Z.z. a nie podľa právneho predpisu už neplatného a neúčinného v čase začatia konania, t.j. podľa zákona č. 180/1996 Z.z. Iná situácia nastáva so vznikom colných dlhov (aplikácia hmotnoprávnych noriem), ktoré vznikli v čase, keď ešte zákon č. 238/2001 Z.z. neexistoval, a teda kvalifikácia skutkovej podstaty vzniku colných dlhov nemohla byť určená inak, ako podľa právnej úpravy platnej v čase ich vzniku t.j. podľa zákona č. 180/1996 Z.z., a nie podľa zákona č. 238/2001 Z.z. Z uvedených dôvodov colné orgány na kvalifikáciu vzniku colných dlhov správne použili zákon platný a účinný v čase ich vzniku, avšak z dôvodu, že konanie začalo v čase platnosti a účinnosti zákona č. 238/2001 Z.z. procesne bolo treba v danom prípade postupovať podľa právnej úpravy platnej v čase začatia predmetných konaní.

2.) Žalovaný ďalej nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že sa colný úrad, žalovaný a krajský súd dostatočne nezaoberali otázkou, či žalobca vedel pri colnom konaní preukázať skutočnú výšku nákladov na dopravu a s tým, že faktúra a okamih jej doručenia je rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie vedomostnej stránky žalobcu. Vedomostná stránka bola preukázaná už v prvostupňových rozhodnutiach tým, že žalobca vedel o skutočných nákladoch za dopravu, nakoľko, keď si túto dopravu objednával od prepravcov, cena za ich dopravu bola dohodnutá vopred, a to na základe objednávok žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že už v čase colných konaní (nie v čase následnej kontroly) mal žalobca vo svojom účtovníctve objednávky s vopred dohodnutou cenou za dopravu. Preto nie je pravdivá námietka žalobcu, že správny orgán sa vedomostnou stránkou žalobcu o skutočných nákladoch na dopravu vôbec nezaoberal. Podľa názoru žalovaného, tvrdenie žalobcu, že len faktúra a jej doručenie je jediný možný a hodnoverný dôkaz, ktorý preukazuje skutočné náklady na prepravu, je právne nepodložený.

Z § 61 ods. 4 zákona č. 180/1996 Z.z. vyplýva, že deklarant alebo jeho zástupca je povinný obstarat' a predložiť všetky dôkazy a podklady na zistenie skutočného stavu vo veci deklarovaných údajov colného vyhlásenia a v colnom konaní obhájiť pravdivosť a presnosť v ňom obsiahnutých skutočnosti. Ak teda v čase colných konaní, nemal ešte žalobca doručené faktúry, tak mal zákonnú povinnosť k colnému konaniu predložiť objednávky na prepravu, ktoré boli v zmysle § 65 ods. 2 zákona č. 180/1996 Z.z. právými dokladmi, z ktorých bolo možné zistiť objektívnu – skutočnú výšku nákladov, nakoľko cena na nich uvedená bola dohodnutá so žalobcom vopred a z týchto objednávok boli preto tieto náklady žalobcovi známe už v čase colných konaní. Žalobca teda nemal právo stanoviť náklady na prepravu podľa vyhlášky 266/1993 Z.z., keďže postup podľa tejto vyhlášky je možný, len ak nedokáže preukázať skutočné náklady na prepravu, a teda právna úprava neposkytovala alternatívnu možnosť určenia nákladov na prepravu. Žalovaný poukazuje aj na rozhodnutie Colného úradu Poprad zn. 110/2002 TR zo dňa 20.01.2002, ktorým bol žalobca uznaný zodpovedným z porušenia colných predpisov a z dopustenia sa colného deliktu podľa § 437 spôsobom uvedeným v § 439 písm. l/ zákona č. 180/1996 Z.z., nakoľko spôsobil, že mu bol tovar prepustený na základe nesprávnych údajov, keďže v písomných colných vyhláseniach nesprávne uvádzal colnú hodnotu tovaru (keďže ako pripočítateľnú položku k colnej hodnote uviedol náklady na dopravu v nesprávnej výške – vyčíslené podľa § 3 vyhlášky č. 266/1993 Z.z. aj keď v čase colných konaní poznal skutočnú výšku nákladov).

3.) K otázke uplatňovania zákona č. 180/1996 Z.z a zákona č. 238/2001 Z.z. žalovaný uvádza to, že v čase začatia následnej kontroly (28.02.2002) zákon č. 180/1996 Z.z. už nebol platný a účinný, a preto musel colný úrad procesne postupovať podľa zákona č. 238/2001 Z.z., avšak kvalifikácia skutkovej podstaty vzniku colných dlhov musela byť určená podľa právnej úpravy platnej v čase ich vzniku, teda podľa zákona č. 180/1996 Z.z. Námietku žalobcu, že dodatočné vymeranie colného dlhu spustila až dikcia § 152 zákona č. 238/2001 Z.z., považuje za nepravdivú, nakoľko colné orgány mali povinnosť vymerať colný dlh aj pred nadobudnutím platnosti a účinnosti zákona č. 238/2001 Z.z.

4.) Problematiku, či colný dlh vznikol podľa § 197 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z., ako to tvrdí žalobca, alebo či vznikol tak, ako to tvrdí žalovaný podľa § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z. žalovaný odôvodňuje nasledovne:

V colnom konaní, a to vrátane vzťahov naň nadväzujúcich, bol v priamom právnom vzťahu k colným orgánom žalobca v postavení deklaranta (a nie iná osoba, napr. dopravca, ktorého si v rámci obchodného vzťahu zmluvne zabezpečil žalobca). Vo vzťahu k tejto osobe smerujú všetky práva a povinnosti plynúce z daného vzťahu a to vrátane zabezpečenia colného prerokovania tovaru. Dopravcovi z obchodného vzťahu uzatvoreného so žalobcom neplynula povinnosť predložiť tovar na účel jeho colného prerokovania na príslušnom colnom orgáne, ale iba prepraviť predmetný tovar na colné územie a odovzdať ho žalobcovi. *Vzhľadom na to, že následná kontrola zistila u žalobcu existenciu tovaru, ktorého colné prerokovanie nevedel žalobca preukázať, pričom išlo o postavenie zahraničného tovaru nachádzajúceho sa pod colným dohľadom a žalobca manipuláciou s týmto tovarom spôsobil*

jeho nezákonné odňatie spod colného dohľadu, je tento spôsob vzniku colného dlhu k osobe, s ktorou je colný orgán v priamom právnom vzťahu, preukázateľný a preto prvostupňový správny orgán správne posúdil skutkovú podstatu vzniku colného dlhu podľa § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z., pretože si žalobca nesplnil svoju povinnosť uvedenú v § 42 ods. 2 zákona č. 180/1996 Z.z.

Podľa názoru žalovaného, colný dlh nemohol vzniknúť podľa § 197 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z., nakoľko žalobca nesplňa kvalifikačné predpoklady zodpovednosti za vznik colného dlhu podľa uvedeného ustanovenia. Jedinou osobou objektívne zodpovednou bol podľa názoru žalovaného žalobca a nie dopravca, ktorého si žalobca zabezpečil na prepravu tovaru a nie na jeho colné prerokovanie. Žalobca si nechal tovar dovieť, a preto mal vedieť, že tovar je pod colným dohľadom, a preto námietka žalobcu, že nevedel, že zásielka je pod colným dohľadom, ani to vedieť nemohol, pretože ju cez hranicu neprepravoval, je podľa názoru žalovaného neopodstatnená. *Na základe týchto skutočností je žalovaný toho názoru, že nie dopravca ako „fyzický vykonávateľ“ služby pre žalobcu bol zodpovedný za tovar, ale touto osobou bol výlučne žalobca, a preto colný dlh vznikol podľa § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z.*

Žalovaný v závere svojho vyjadrenia ešte poukazuje na to, že zodpovednosť za porušenie colných predpisov je objektívna a absolútna a colný orgán sa nezaobrá subjektívnou stránkou v súvislosti s porušením colných predpisov.

Z vyššie uvedených dôvodov žiada, aby Najvyšší súd potvrdil rozhodnutie krajského súdu a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení ustanovením § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove a konanie mu predchádzajúce (§ 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 212 O.s.p. a nasl.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, www.supcourt.gov.sk a dospel k záveru že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Najvyšší súd pri svojom rozhodovaní o podanom odvolaní vychádza z toho, že žalobca opätovne namietal nepreskúmateľnosť právneho posúdenia veci krajským súdom, konkrétne nemožnosť zistiť niečo viac z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a nepresvedčivým a jednostranným spôsobom mu neobjasnil dôvody, pre ktoré žalobu zamietol.

Podľa § 458 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z.z. na konanie začaté pred 01. júlom 2001 sa použijú doterajšie predpisy.

Podľa § 459 zákona č. 238/2001 Z.z. lehoty, ktoré začali plynúť pred 01. júlom 2001, ako aj lehoty na uplatnenie práv, ktoré sa spájajú s doterajšími predpismi, sa posudzujú podľa doterajších predpisov, aj keď začnú plynúť po 01. júli 2001.

Podľa § 152 ods. 1 zákona č. 238/2001 Z.z. colný úrad môže z vlastného podnetu alebo na žiadosť deklaranta preveriť písomné colné vyhlásenie po prepustení tovaru.

Podľa § 42 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z. osoby, ktoré prepravujú tovar cez štátnu hranicu, sú povinné pohraničnému colnému orgánu tovar prihlásiť a predložiť spolu s dokladmi, ktoré sa vzťahujú na tovar.

Podľa § 42 ods. 2 zákona č. 180/1996 Z.z. osoby, ktoré prevzali tovar prepravený cez štátnu hranicu pred jeho prihlásením a predložením pohraničnému colnému orgánu, sú povinné prihlásiť a predložiť tovar spolu s dokladmi, ktoré sa vzťahujú na tovar, najbližšiemu colnému orgánu, ak vedia alebo vzhľadom na okolnosti prípadu by mohli vedieť, že povinnosť podľa odseku 1 osobami, od ktorých tovar prevzali, nebola splnená.

Podľa § 61 ods. 3 zákona č. 180/1996 Z.z. colný orgán v colnom konaní zisťuje skutočný stav veci čo najúplnejšie a vykoná aj iné dôkazy, ako sú navrhnuté.

Podľa § 61 ods. 4 zákona č. 180/1996 Z.z. deklarant alebo jeho zástupca je povinný obstarat' a predložiť všetky dôkazy a podklady na zistenie skutočného stavu vo veci deklarovaných údajov colného vyhlásenia a v colnom konaní obhájiť pravdivosť a presnosť v ňom obsiahnutých skutočnosti.

Podľa § 86 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z. následná kontrola po prepustení tovaru sa vykonáva na účel presvedčenia sa o pravdivosti údajov uvedených v colnom vyhlásení v lehote určenej na úschovu dokladov, vykonáva sa podrobnou kontrolou tovaru, ak je tovar možné predložiť, obchodných dokladov a údajov vzťahujúcich sa na dovoznú alebo vývoznú operácie alebo následné operácie s tovarom, na ktorý sa vzťahuje toto colné vyhlásenie. Kontrola môže byť vykonaná v miestnostiach deklaranta alebo inej osoby priamo alebo nepriamo zúčastnenej na uvedených operáciách alebo inej osoby, ktorá má pri sebe uvedené doklady a údaje na obchodné účely. O kontrole po prepustení tovaru platia ustanovenia § 61 ods. 4 a 5 primerane.

Podľa odseku 2 vyššie citovaného ustanovenia zákona osoba, u ktorej sa následná kontrola po prepustení tovaru vykonáva, je taktiež povinná na výzvu colných orgánov predložiť alebo doklad osvedčujúci, že tovar bol riadne dovezený, alebo doklad o kúpe, dodací list od výrobcu alebo akýkoľvek dôkazný prostriedok, z ktorého je zrejmé, že tovar pochádza od osôb oprávnených v tuzemsku podnikat'. Ak nepredloží táto osoba príslušné

doklady, colné orgány na jej náklady a nebezpečenstvo kontrolovaný tovar premiestnia na miesto, ktoré je pod ich priamym dohľadom, a určia lehotu na dodatočné predloženie týchto dokladov.

Podľa odseku 3 vyššie citovaného ustanovenia zákona, ak nasvedčuje následná kontrola dokladov, údajov alebo colného vyhlásenia tomu, že tovar bol prepustený do navrhovaného režimu na základe nesprávnych, neúplných alebo nepravdivých údajov, uložia colné orgány opatrenia v súlade s týmto zákonom.

Podľa odseku 4 vyššie citovaného ustanovenia zákona colné orgány si môžu tiež zhotovovať kópie príslušných dokladov, požadovať potrebné vysvetlenia, ako aj vyhotovovať dokumentáciu. V prípade porušenia colných predpisov môžu tieto doklady zaistiť.

Podľa § 197 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z. colný dlh pri dovoze ďalej vznikne

- a) *nezákonným dovozom tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu do tuzemska,*
- b) *nezákonným dovozom tovaru, ktorý je umiestnený do slobodného colného pásma alebo do slobodného colného skladu v inej časti územia Slovenskej republiky.*

Podľa § 197 ods. 2 zákona č. 180/1996 Z.z. za nezákonný dovoz sa považuje akýkoľvek dovoz tovaru v rozpore s ustanoveniami § 42 až 46 a § 187 ods. 1 písm. b/.

Podľa § 197 ods. 3 colný dlh vznikne v okamihu nezákonného dovozu tovaru do tuzemska.

Podľa § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z. colný dlh pri dovoze tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu, vzniká jeho nezákonným odňatím spod colného dohľadu.

Podľa § 198 ods. 2 zákona č. 180/1996 Z.z. colný dlh vznikne v okamihu odňatia tovaru spod colného dohľadu.

Podľa § 198 ods. 3 zákona č. 180/1996 Z.z. dlžníkom je

- a) osoba, ktorá tovar odňala spod colného dohľadu,
- b) každá osoba, ktorá sa na tomto odňatí zúčastnila a bola si vedomá alebo si mala byť vedomá, že tovar sa odníma spod colného dohľadu,
- c) každá osoba, ktorá získala alebo držala tovar odňatý spod colného dohľadu a v čase získania alebo uschovávaní si bola vedomá alebo si mala byť vedomá, že tovar bol odňatý spod colného dohľadu,
- d) osoba, ktorá má plniť povinnosti, ktoré vyplývajú z dočasného uskladnenia tovaru alebo z režimu, do ktorého bol tovar prepustený.

Predovšetkým senát odvolacieho súdu vychádzajúc z doterajšej rozhodovacej činnosti napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. značka 5Sžf 21/2008 zdôrazňuje, že zo všeobecne uznávaného princípu zákazu retroaktivity (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR), ktorý prostredníctvom

nepravej retroaktivity stanovuje jednoznačné pravidlá pre časový stret dvoch právnych noriem upravujúcich ten istý spoločenský vzťah vrátane posudzovania vzniku a platnosti týchto právnych vzťahov, tiež právnych skutočností ako aj zákonnosti správania sa jednotlivca (tzn. najmä posudzovanie hmotnoprávnych následkov protiprávneho správania jednotlivca), vyplýva jednoznačný záver, že je nutné zákonnosť správania sa subjektu posudzovať podľa právneho predpisu platného v čase vykonania skutku.

Pokiaľ určitá skutočnosť (colný dlh) nastáva ex lege možno jej vznik deklarovať iba podľa právneho predpisu účinného v období kedy nastala (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Sžf 13/2008).

V zmysle § 3 ods. 1 vyhlášky č. 266/1993 Z.z. ak deklarant nepreukáže skutočné náklady na prepravu dovážaného tovaru v cestnej doprave na miesto, kde dovážaný tovar vstupuje do tuzemska, určia sa podľa sadzovníka uvedeného v prílohe tejto vyhlášky.

Keďže v tomto prípade boli žalovaným do jedného konania a rozhodnutia spojené tri rôzne prvostupňové rozhodnutia colného orgánu je potrebné sa vyjadriť najprv k problematike skutočných nákladov na dopravu, na podklade ktorých boli vydané rozhodnutia colného úradu č. 12078-1/2003, 12078-3/2003. Senát odvolacieho súdu dospel k záveru, že citovaná vyhláška ani colný zákon nedefinoval pojem skutočné náklady na dopravu, ani nestanovovali, akým spôsobom sa skutočné náklady na prepravu majú preukázať. Z logiky veci však podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že ide o konečnú cenu za zrealizovanie prepravy. V tomto štádiu konania nie je dostatočne preukázané tvrdenie colného orgánu a žalovaného, že žalobcovi bola cena skutočných nákladov za objednanú dopravu známa už v čase každého dovozu, keďže reálna cena bola dohodnutá už v objednávke prepravy. S uvedeným názorom by sa dalo súhlasiť za predpokladu, že by mal oporu v zistenom skutkovom stave ako aj za predpokladu, že listiny, z ktorých colné orgány v týchto prípadoch vychádzali sú súčasťou pripojených administratívnych spisov. Opak je však pravdou. Skutočnosť, že žalobcovi by boli známe skutočné náklady na prepravu dovážaného tovaru už v čase kedy podával colné vyhlásenia zo stavu veci zisteného colnými orgánmi nevyplývajú. Ak ale takýmito skutočnosťami disponujú, musia byť súčasťou spisu, nepostačuje len vyhotovenie príloh k rozhodnutiam s tabuľkami. Pokiaľ boli súčasťou každého jednotlivého dovozu aj písomná objednávka, musí byť svedeckými výpoveďami došetrené, či išlo o cenu konečnú alebo predpokladanú, či medzi dopravcami a žalobcom boli prípadne uzavreté písomné zmluvy, na podklade ktorých by bolo možné právne východiská colných orgánov podporiť. V opačnom prípade bude potrebné pri každej jednotlivéj preprave preukazovať dátum doručenia daňového dokladu žalobcovi, v ktorom boli vyúčtované skutočné náklady na prepravu, čo bude mať podstatný význam pre rozhodnutie colných orgánov. Ak žalobca v čase colných konaní ešte nemal doručené faktúry, v ktorých bola vyúčtovaná reálna cena objedanej dopravy, bolo potrebné posúdiť, či žalobca mohol ako podklad preukazujúci výšku reálnych nákladov na prepravu predložiť aj objednávky, alebo či len faktúra je relevantný podklad na preukázanie výšky skutočných nákladov na prepravu.

Z obsahu pripojených administratívnych spisov nebolo možné zistiť, či cena, ktorá bola uvedená v objednávke, bola skutočne aj reálna cena dopravy, ktorú mal žalobca zaplatiť na základe doručenej faktúry, nakoľko žalovaný neskúmal zmluvy resp. dohody o cene medzi jednotlivými dopravcami a žalobcom. Ďalej bude potrebné preskúmať, kedy boli faktúry za dopravu žalobcovi skutočne doručené a či bolo možné použiť vyhlášku č. 266/1993 Z.z.

Čo sa týka rozhodnutia Colného úradu Poprad č. 12078-2/2003 zo dňa 30.01.2004, tu bolo potrebné ustáliť, akým spôsobom vznikol colný dlh. Či vznikol na základe § 197 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z., ktorý treba posudzovať v spojení s § 42 ods. 1 cit. zákona alebo podľa § 198 ods. 1 zákona č. 180/1996 Z.z., a teda či vznikla aj u prepravcu zodpovednosť za splnenie colného dlhu, a či v tomto prípade je solidárnym dlžníkom popri žalobcovi.

V zmysle citovaných ustanovení zákona aj citovanej vyhlášky možno za relevantný podklad preukazujúci skutočné náklady na prepravu považovať všetky dôkazy, ktoré obhája pravdivosť údajov uvádzaných v colnom vyhlásení.

Podľa § 250j ods.6 O.s.p. správne orgány sú viazané právnym názorom súdu.

Na základe uvedených skutočností a cit. ustanovení zákona Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/99/04-94 zo dňa 19. 01. 2010 a rozhodnutie žalovaného č. 12241/04 zo dňa 19.04.2004 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/, d/ O.s.p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, nedostatočne zisteného stavu veci ako aj z dôvodu nepreskúmateľnosti a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou žalovaného bude uvedené nedostatky odstrániť, pri čom bude vhodné zvážiť z hľadiska hospodárnosti aj efektívnosť spojenia tak rozsiahlych prípadov do jedného rozhodnutia, keďže bude potrebné doplniť predovšetkým skutkový stav veci a až následne vec znovu právne posúdiť.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 246c ods.1 veta prvá O.s.p. a § 250k ods. 1 prvá veta O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a 2 O.s.p. tak, že žalovaného zaviazal na povinnosť náhrady trov úspešnému žalobcovi, ktorý si uplatnil na náhradu tieto trovy konania:

Súdny poplatok za žalobu, odvolanie zo dňa 08.02.2007 2x 2 000,-- Sk t.j. 2x 66,38 € = 132,76 €, súdny poplatok za odvolanie zo dňa 08.02.2010 66 €, celkom **198,76€**.

Právny zástupca predložil dňa 09.02.2010 vyúčtovanie trov právneho zastúpenia v celkovej výške 2903,37 €. Najvyšší súd SR mu priznal trovy právneho zastúpenia nasledovne:

Trovy právneho zastúpenia za sedem úkonov právnej služby podľa predloženej špecifikácie trov právneho zastúpenia zo dňa 09.02.2010 a to:

Za prevzatie zastúpenia zo dňa 14.07.2004, žalobu zo dňa 14.07.2004 vo výške 2x 1 360,-- Sk podľa § 13 ods.6 vyhlášky č. 163/2002 Z.z. vo výške 1/10 výpočtového základu, režijný paušál 2x 136,-- Sk.

Vyjadrenie zo dňa 20.11.2006, účasť na pojednávaní pred krajským súdom dňa 23.11.2006 vo výške 1/13 výpočtového základu podľa § 11 ods.1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ďalej len vyhláška vo výške 2x 1 260,-- Sk a 2x režijný paušál 2x 164,-- Sk podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky.

Za podanie odvolania zo dňa 08.02.2007 podľa § 11 ods. 1 citovanej vyhlášky vo výške 1 371,-- Sk a režijný paušál 178,-- Sk podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky.

Dňa 05.01.2010 za účasť na pojednávaní pred krajským súdom a za podanie odvolania zo dňa 11.02.2010, vo výške 1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 citovanej vyhlášky 2x 124,08 € a 2x režijný paušál 2x 7,44 € podľa § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky. Trovy právneho zastúpenia za jednotlivé úkony a režijný paušál : 508,309 € + 19% DPH = **604,88 €**.

Požadovaná výška trov právneho zastúpenia bola znížená a to s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III.US 92/09-9 zo dňa 01. apríla 2009 – www.concourt.sk. Tento názor vychádza z predmetu správneho súdnictva, ktorým je v prvom rade prieskum rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré priznávajú najrôznejšie verejné práva alebo ukladajú verejnoprávne povinnosti, pričom základným kritériom, ktorý súd uplatňuje v tomto prieskume, je posúdenie, či postup a samotné napadnuté rozhodnutie správneho orgánu je zákonné alebo nie. Ide teda zásadne o veci, ktoré nie je možné objektívne oceniť v peniazoch. Správne súdnictvo nie je založené na nachádzaní subjektívnych práv jednotlivca, vrátane určovania ich spornej výšky pri peňažnom plnení. Z týchto dôvodov sa súdna prax a následne na to aj legislatíva (vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 209/2009 Z.z. účinná od 01. júna 2009), priklonili k názoru, že úkony právnej pomoci vykonané advokátom v správnom súdnictve treba posudzovať ako hodnotu veci alebo práva, ktoré nemožno vyjadriť v peniazoch.

Náhrada za stratu času dňa 23.11.2006 za čas strávený cestou z Bratislavy do Prešova a späť na pojednávanie pred Krajským súdom v Prešove za 28 polhodín, t.j. 14 hodín podľa § 17 ods.1 a 2 citovanej vyhlášky vo výške 28x 273,-- Sk = 7 644,-- Sk, t.j. **253,73 €**.

Náhrada za stratu času dňa 05.01.2010 za čas strávený cestou z Bratislavy do Prešova a späť na pojednávanie pred Krajským súdom v Prešove za 28 polhodín t.j. 14 hodín podľa § 17 ods.1 a 2 citovanej vyhlášky vo výške 28x12,408€ = **347,42€**.

Použitie osobného motorového vozidla na cestu na pojednávanie pred Krajským súdom v Prešove z Bratislavy do Prešova a späť dňa 23.11.2006 podľa predloženej špecifikácie a dokladov od osobného motorového vozidla **117,70 €**. Cestovné na pojednávanie

dňa 05.01.2010 priznané na náhradu v požadovanej výške nebolo, keďže neboli predložené doklady od použitého motorového vozidla ani doklad o nákupe nafty. Bola priznaná náhrada vo výške prvej triedy vlakom 2x 27,09 € = **54,18 €** podľa cenníka dostupného na internetovej stránke www.zsr.sk.

Celkom boli priznané žalobcovi na náhradu tieto trovy konania: 198,76 + 604,88 + 253,73 + 347,42 + 117,70 + 54,18 = **1576,67 €**. Účet právneho zástupcu je č.: 2629704223/1100 vedený v Tatra banke, a.s., Bratislava.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 08. októbra 2010

JUDr. Jana Z e m k o v á Ph.D. , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Alena Augustiňáková